

Sritis ir tikslai:

- Atpažįsta atskirus MKG, raktinį žodį, esantį frazės pabaigoje.
- Pavyzdžiai:
 - Žaiskime su traukiniu, kuris važiuoja „Tūū tūū“.
 - Vaikas miega „Ššš“.

Veikla

Rezultatų tikrinimas

- Šią savaitę yra pats metas įvertinti vaiko mokymąsi ir patikrinti pastaraisiais mėnesiais išmokus elementus. Vaikui lengviausiai išgirsti, kai pagrindinė informacija pasakoma sakinio pabaigoje. Kai svarbiausią informaciją vaikas išgirs pabaigoje, tuomet jam bus lengviausia tai atsimiti ir suprasti.

Kai jūs tikrinatė, ką vaikas supranta, paverskite tikrinimą natūraliu ir smagiu užsiėmimu, stenkitės netestuoti.

- Svarbu, kad vaiko žinias, įgūdžius tikrintumėte natūraliai, žaidimo metu. Venkite sustatyti žaislus į eilę ir po to jums tariant garsus prašyti vaiko parodyti. Tai vaikui nesmagi ir neprasminga užduotis. Vietoj to sugalvokite kitų smagių būdų, kaip žaisti su daiktais, kurie suteikia jūsų vaikui galimybes parodyti, ką jis yra išmokęs. Jei žaidimai bus smagūs, jis net nepastebės, kad jį tikrinatė.

Smagios veiklos:

- Spalvinimas (dažymas). Parinkite keletą nespalvotų paveikslėlių su MKG (mokymosi klausyti garsais). Išsirinkite paveikslėlį nuo stalo ir sakykite „Aš spalvinsiu (dažysiu)_____“. Pasiimkite paveikslėlį ir spalvotą pieštuką ir spalvinkite. Tada duokite vaikui pieštuką, sakydami „Tu gali spalvinti (dažyti) _____“. Jei jis paims ne tą paveikslėlį, liepkite jam klausytis ir pakartokite frazę su esminiu žodžiu pabaigoje. Jei jis vis dar abejoja ar vėl paima ne tą paveikslėlį, padėkite paimti reikiamą paveikslėlį. Tęskite ir stebėkite, kiek paveikslėlių vaikas išrinko teisingai, išgirdęs garsą ar frazę.
- Plovimas. Rudais ar juodais dažais ištepliokite keletą įvairių daiktų. Dažams nudžiuvus, parodykite vaikui purvinus daiktus ir paruoškite vandens su muilu. Naudokite ankščiau minėtas frazes ir siekite, kad vaikas nuplautų kiekvieną žaislą ar daiktą: „Aš plausiu....“, „Tu gali plauti...“.
- Pakavimas. Vaikams patinka pakuoti žaislus į gražų popierių ir naudoti lipnią juostelę. Naudokite aukščiau minėtus metodus: „Aš pakuosiu....“, „Tu gali pakuoti....“.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Vien tik klausydamas supranta ir paprašytas atneša pažįstamą daiktą („Atnešk meškiuką“).

Veikla

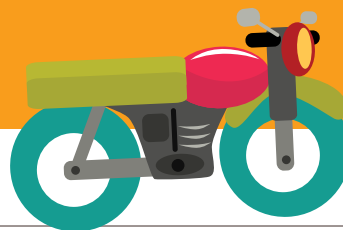
Jūsų vaikas jau pasitiki savimi, atpažindamas žinomus daiktus su kontekstu ir su jūsų pagalba. Jis jau pasiruošęs panaudoti šios įgūdžius įvairesnėje aplinkoje. Tai tikrai didelis žingsnis jūsų vaiko vystymesi, ir jums tereikia suteikti jam galimybių klausyti ir suprasti naujose situacijose.

Situacijos supratimo lavinimui

- Kasdieninis gyvenimas suteikia daugybę galimybių jums užsiimti su vaiku ir tuo pačiu patikrinti, kaip jis supranta kasdienes frazes ir žodžius. Jūs kasdien išeinate iš namų. Besiruošdami išeiti paprašykite vaiko atnešti batus, striukę ir kitus daiktus iš kito kambario. Iš pradžių jums gali prireikti parodyti, atlikti „Atia atia“ veiksmą tam, kad padėtumėte vaikui suprasti, kad jūs išeinate. Prašykite vaiko atnešti tik tuos dalykus, kuriuos mokėte pastaraisiais mėnesiais. Jei daiktas turi ir lydimąjį judesį (pvz.: batai tipu tapu) panaudokite jį, jei pradžioje vaikas nesupranta tik žodžio. Atminkite, kad kaip ir šios savaitės klausymo tiksluose pažymėta, kad raktinį žodį reikia sakyti sakinio gale. Vaikas turi pakartoti paskutinį ištartą žodį po to, kai jūs jį pasakote. Tai tarsi repeticija, kuri reikalinga tam, kad vaikas atsimintų tą žodį ilgesnį laiko tarpą, pvz., kol nueis į kitą kambarį. Tikimasi, kad vaikas vis mažiau reikalaus garsiažodį, ir supras, pasakius vien tikrąjį žodį.
- Sekite žodžius, garsiažodžius, kuriuos jūsų vaikas lengvai supranta ir tuos, kuriuos supranta sunkiau. Sunkiau suprantami žodžiai turi būti vėl mokomi skirtingais būdais tam, kad užtikrintumėme, jog jis mokosi ir atsimena daug žodžių bei garsiažodžių.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Pradeda naudoti žargoną, 3–4 skiemenis, pamėgdžijant suaugusiojo intonaciją ir kai kurias pauzes.

Veikla

Dabartinis etapas

- Tai įdomus laikas jums ir jūsų vaikui. Turėtumėte pastebėti vaiko vokalizuojamas skiemenų eiles, atitinkančias intonaciją, ritmą ir foneminę jūsų kalbos struktūrą. Tai įmanoma todėl, kad jūs natūraliai kalbėjote su savo vaiku, naudodami daug intonacijos ir suteikėte jam turtingą kalbinę aplinką.
- Klausydamiesi vaiko, atkreipkite dėmesį į tai, kaip vaiko pasakymai ilgėja. Jo kalboje galite išgirsti ir jau žinomą garsiažodį ar apytikslį žodį. Jūsų vaikas žino, kad jį supantys žmonės kalba frazėmis, todėl ir jis stengiasi kalbėti panašiai. Jis neturi pakankamo kiekio tikrų žodžių bendravimui frazėmis. Todėl naudoja fonemas, kurias kartu mokėtės, tarėte. Tai normali vystymosi stadija, kurią visi vaikai, be ar su klausos sutrikimu, pereina.

Žargono skatinimas

Atsisėskite ir žaiskite su savo vaiku ir įjunkite į žaidimą įgūdžius, kuriuos išmokote. Stebėkite savo vaiką ir laukite jo bendravimo, tada atsakykite pakomentuodami arba patvirtindami. **NEATSAKYKITE KLAUSIMU ARBA TESTU!** Atminkite, kartais vaiko bendravimas gali būti vis dar neverbalinis. Svarbu ir pripažinti ne tik bendravimą, bet ir kalbėti su vaiku, kad jis girdėtų tokią kalbą, kurios nesugebėjo ištartti pats. Kuo daugiau lauksite ar darysite pauzes, tuo daugiau jūsų vaikas kalbės. Bus geresnis rezultatas, jei žaidime vaidinsite savo kasdieninius veiksmus, kadangi tai suteiks daug galimybių sustiprinti tą kalbą, kurią vaikas girdi dažniausiai. Surenkite arbatos vakarėlį, apsimeskite gaminanti maistą, prauskite kūdikį ir t.t. Klausykitės vaiko ir stebėkite, jei jis naudoja žargoną.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Klausykitės vaiko žargono ir žymėkite fonetinį turinį:
 - Naudokite priebalsių artikuliacijos lentelę;
 - Naudokite balsių ir dvibalsių artikuliacijos lentelę.

Veikla

13 savaitę mokėtės klausyti savo vaiko ir užsirašyti, ką jis kalba, taria. Šią savaitę klausykitės vaiko spontaniško žargono ir pasižymėkite jo naudojamus balsius ir priebalsius. Įrašykite juos į artikuliacinių pasiekimų lenteles prieduose. Jei turite kamerą (ar kitą, jos funkcijas atliekantį daiktą), galite nufilmuoti vaiką ir vėliau klausytis, žiūrėti tam, kad užpildytumėte savo užrašus.

Veikla:

- Sukonstruokite fermą ir gyvulius, pasikvieskite brolius ir seses ar močiutę žaisti kartu. Priminkite jiems, kad nereikia už vaiką kalbėti, paaiškinkite, kad norite įrašyti vaiko kalbą. Jei jūsų vaikas nejprastai tylus – komentuokite, padėkite bendrauti. Jam pradėjus kalbėti, atsitraukite, stebėkite ir įrašykite jo spontanišką bendravimą.

Data	Ką jūsų vaikas darė?

2. Audioverbalinės (AV) priemonės ir strategijos

- Kalbėti kuo įvairesniu balsu, naudojant daug intonacijos.
- Komentavimas.

3. Savaitės pasaka: Rod Campbell knygelė „Triukšmą keliantis ūkis“

Puffin Books, London, 1990.

- Tai puiki knyga su atverčiamais langeliais, kuri gali sudominti skirtingą mokymosi lygį turinčius vaikus. Kiekviename lape yra klausimas „Kur“, o atsakymas slepiasi po langeliu. Vaikas gali spėti, kas yra po langeliu arba galite tiesiog pasakyti gyvūno pavadinimą, o vaikas sako garsą. Tai puiki 13 savaitės tikslų apžvalga, kai pagal žinomus garsus (MKG) spontaniškai taria balsius, skiemenis ir ankstyvuosius priebalsius.

Kai perskaitėte knygą, jūs taip pat galite padainuoti dainą „Pas senelį kai buvau“, norėdami išsiaiškinti dainos eilutes (žr. 13 savaitę).

4. Savaitės daina: „Dzig dzag“.

Žodžiai: „Dzig dzag, dzig dzag, dzig dzag, jojam. Dzig dzag, dzig dzag. Ei! Ei! Ei!“

- Pasisodinkite vaiką ant kelių, atsuktą į priekį. Dainuodami dainelę, kilnokite kelius pagal ritmą, o pasakius žodžius „Jojam“, išstarkite žodį garsiau ir šoktelkite keliais aukščiau. Kai sakote žodžius „Ei! Ei! Ei“, atitraukite vaiką atgal, imituodami vadelių tempimą, norint sustabdyti arklį. Jūsų vaikas pradės mėgdžioti paskutinį dainelės eilutės žodžius „Jojam“ ir „Ei“. Jis taip pat numatys vadelių tempimą, kad sustabdytų arklį.
- Po to, kai vaikas išmoko dainelę, pasigaminkite arklį iš senos šluotos ir jokit ant jų po kiemą. Kai šūktelite „Ei! Ei! Ei!“, traukite lazda atgal ir sustokite. Jojimas – tai puiki veikla bendram vaiko aktyvumui. Tačiau jeigu vaikas per mažas, galite supažindinti ir parodyti jam, kad jojimas skiriasi nuo vaikščiojimo ir bėgiojimo (jojimą šuoliais atlikite visada žengdami vieną koją priešais kitą).

